

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kahramanmaraş Merkezli 6 Şubat Depremi, 11 ilde ağır kayıp ve yıkımlara neden olmuş, toplamda 15 milyon yurttaşı etkilemiştir. Resmî açıklamalara göre 53 bin 537 insanımız depremde hayatını kaybetmiş, yüz binden fazla insan ise yaralanmıştır. 11 ilde etki eden depremin, yanlış ve plansız kentleşmenin, denetimsizlik ve tedbirsizliklerin etkisiyle yüzbinlerce yapı ve bina yıkılmış, hasar almıştır.

6 Şubat Depremi'nin ardından geçen 2 yıllık sürede meydana gelen yıkımlarda kusur ve ihmali bulunanların tespiti, yargılanması ve hak ettikleri cezaları alması; idarenin kusursuz sorumluluğu dahil tüm sorumluların etkin soruşturmalarla sorumluluk oranlarının belirlenmesi, bir daha böyle bir felaket yaşanmaması için alınacak bütüncül önlemler, hazırlıklar ve çözüm olanaklarının üretilmesi amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. **06.02.2025**

Dilan KUNT AYAN
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde 7.7 ve 7.6 şiddetlerinde meydana gelen deprem Kahramanmaraş merkezli olmasına rağmen 11 ili doğrudan ve ağır şekilde etkilemiştir. Resmî açıklamalara göre 53 bin 537 insanımızın hayatını kaybettiği belirtilmişse de bölgede yaşayanlar ve tanıklıklar üzerinden bu sayının çok daha fazla olduğu iddia edilmektedir. Yaşamını kaybedenlerin yanı sıra depremin etkisi, ihmaller silsilesi, kusurlu ve yanlış yapılaşmanın son 20 yılda artması, denetim faaliyetlerinin etkin yapılmaması gibi nedenlerle 38.901 bina ve 518.000 konut yıkılmıştır. Ağır hasar, orta ve az hasarlı binalarda hesaba katıldığında bir milyonu geçen sayıda yapının depremden etkilendiği belirlenmiştir.

Hatay başta olmak üzere Maraş, Adıyaman, Osmaniye, Malatya ve depremden etkilenen diğer kentlerin demografik, kültürel ve kentsel özelliklerini değiştirecek boyutlarda bina ve yapı yıkımları meydana gelmiştir. Bu kentlerin coğrafi ve jeolojik özellikleri, kültürel ve sosyal ihtiyaçları, mevzuata uygun olmayan standartlarda yeni yapılarla hızlı kentleşmesi sonucunda bu denli büyük zarar gördüğü uzmanlar tarafından raporlarla ifade edilmiştir.

İdare ve denetimden sorumlu yetkili kişi ve kurumların sorumsuzlukları, müteahhitlerin malzeme ve emek giderlerini düşürüp kâr hırsıyla hareket etmesi, kusur ve ihmaller, depremin önlenebilecek etkilerinin artmasına, can kayıpları olağandışı şekilde yükselmesine neden olmuş, binlerce insan suç niteliğindeki eylemlerin sonucunda yıkılan binalarda canlarını kaybetmiş ve yaralanmıştır. Milyonlarca insan evlerini kaybetmiş ve yaşadıkları kentlerden göç etmek zorunda kalmıştır. Bugün depremin üzerinden iki yıl geçmesine rağmen, deprem kentlerinde barınma sorunları devam etmekte, konteynır ve çadırlarda yaşamaya devam eden yurttaşlar barınma hakkına ulaşamamaktadır.

6 Şubat Depremi'nin yaralarının sarılması, acıların bir nebze olsa da dinebilmesi için depremde meydana gelen yıkımlarda sorumluluğu olanların etkin soruşturmalarla tespit edilmesi ve yargılanması, adalet duygusunun tatmini açısından önemlidir. Aynı zamanda benzer felaketlerin yaşanmaması, doğal afet ve kazalarda oluşacak can ve kayıplarının minimuma indirilmesi için tüm denetimlerin bilimsel, nesnel ve şeffaf şekilde yürütülmesi, usulsüz yapılan işlerin yaptırımlara tabi tutulması, güvenli, sağlıklı ve sağlam binalar ve kentler inşa edilmesi elzemdir.

Türkiye bulunduğu jeolojik konum nedeniyle bir deprem ülkesidir. Güncel olarak Türkiye'nin batısında Ege Denizi ve açıklarında sık sık yaşanan depremler, bilim insanlarının gözlemleri ve tektonik veriler Türkiye'de yüksek şiddetli depremlerin yaşanma ihtimalinin yüksek olduğuna işaret eden uyarılardır.

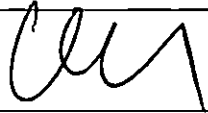
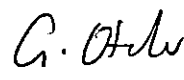
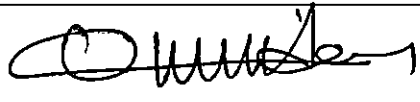
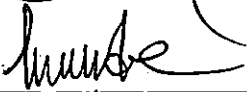
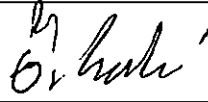
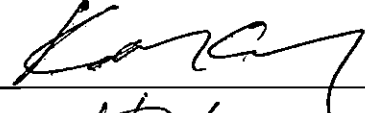
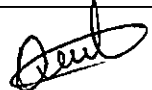
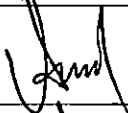
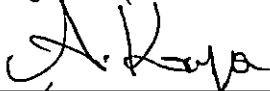
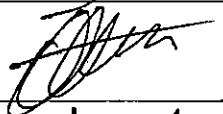
Deprem ülkesi olmasına rağmen Türkiye'de depreme ve afetlere yönelik alınan tedbirler yetersizdir. Artan nüfusun barınma ihtiyaçlarını karşılamak ve büyüyen kentleri daha da büyütmek için yeni bina ve konut yapımlarının arttığı son 20 yılda, inşaat sektörü devasa bir büyüme oranına kavuşmuş, küçük büyük tüm şehirlerde mühendis, mimar dahi bulundurmayan müteahhitler türemiştir.

Halk sağlığı, kent ve çevre sağlığını gözetken, ulusal ve uluslararası standartları, yöntem ve teknikleri takip eden müteahhit ve yapı şirketlerinin sayısının oldukça az olması, inşaat alanındaki keyfilik ve ucuz iş gücü/malzeme/teknik kaygılarının kamu tarafından yeterince denetlenmemesi sonucunda bu yıkımların ve kayıpların meydana geldiği pek çok yargılama sonucunda ortaya çıkmıştır.

Depremden bu yana yürütülen yargılamaların büyük çoğunluğu sonuçlanmamış, tutuklu sanıklar tahliye edilmiş, etkin soruşturmalar genişletilmediği için sorumluluk yalnızca birkaç kişinin üzerinde bırakılmıştır. Oysa ki idarenin denetim sorumluluğu, kusursuz sorumluluğu incelenmesi gereken hususlardandır.

Sembol davalardan biri olan Adana'da 96 kişinin yaşamını yitirdiği Alpargün Apartmanı davasında verilen karar iyi örneklerden biri ve emsal niteliğinde olmuştur. Yapılan yargılama sonucunda verilen kararda, apartmanın müteahhidi Hasan Alpargün 62 kez müebbet ve 865 yıl hapis cezasına çarptırılmış, mahkeme heyeti, ilgili kamu görevlileri hakkında suç duyurusunda bulunulmasında da karar vermiştir.

Tüm bu dava ve soruşturmanın takibi, toplumda derin yaralar açan 6 Şubat Depremi'nden doğrudan ve dolaylı olarak zarar görenler açısından adalet hissinin tesisi, kamuoyu açısından ise güvenlik kaygılarının giderilmesi, usule aykırı iş yapan kişiler üzerinde caydırıcılık etkisinin olması ve benzer felaketlere karşı daha güçlü, daha güvenli, daha sağlıklı yapılar ve kentlerin inşa edilmesi için, 6 Şubat Depremi'nde yaşanan kayıp ve yıkımlarda kusuru, ihmali, sorumluluğu bulunan tüm kişi ve kurumların tespit edilmesi, gerekli yasal süreçlerin işletilmesi ve eksikliklerin belirlenerek gerekli düzenlemelerin ve politikaların üretilmesi amacıyla Meclis bünyesinde bir araştırma komisyonu kurulmasını teklif ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	